

วิธีดำเนินการวิจัย

การเลือกตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง จำนวน 100 คน เป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน การคัดเลือกตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 3.5 - 5.5 ปี คังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาลสามเสน	18	17	35
อนุบาลบ้านเค็ก	12	16	28
อนุบาลสาธิตจุฬาฯ	20	17	37
รวม	50	50	100

การสร้างแบบทดสอบความพร้อมในการอ่าน

ก. แนวการสร้างแบบทดสอบ

แบบทดสอบความพร้อมในการอ่านที่สร้างขึ้นนี้ ได้เค้าโครงและแนวความคิดมาจากแบบทดสอบของต่างประเทศ คือ American School Reading Readiness Test

Lee - Clark Reading Readiness Test และ The Metropolitan Readiness Test ประกอบกับแบบทดสอบความพร้อมในการอ่านที่ ไชศรี วรรณภิญญา สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้พยายามสร้างให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กไทย พร้อมกับได้สำรวจและรวบรวมคำต่าง ๆ ที่ได้ค่อนบุนาลพึงได้รับ จากรายงานการสำรวจ - ประมวลค่าของเด็กวัยเริ่มเรียน ของกรมวิชาการ¹ และประสบการณ์ที่เด็กควรจะได้รับก่อนเริ่มเรียนอ่าน เพื่อประกอบในการพิจารณาสร้างแบบทดสอบ ทั้งตระหนักถึงคุณสมบัติของแบบทดสอบที่ดี 3 ประการ คือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ ซึ่งแบบทดสอบที่ดีจะต้องสามารถวัดสิ่งที่มุ่งหมายจะวัดได้

2. ความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบทดสอบ คือความคงที่ของแบบทดสอบ แบบทดสอบที่ดีนั้น ไม่ว่าจะนำไปใช้เมื่อใดก็ตาม ก็ยังให้ผลคงเดิม คือ สามารถรักษาตำแหน่งของผู้สอบไว้เหมือนเดิม

3. ความสะดวกในการใช้ (Usability) แบบทดสอบที่ดีจะต้องนำไปใช้ได้สะดวก พึ่งทั้งเวลาและแรงงาน ง่ายทั้งการใช้ การให้คะแนนและการแปลคะแนน²

ข. การสร้างแบบทดสอบ

แบบทดสอบความพร้อมในการอ่านที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยภาคย่อย 5 ภาคคือ

¹ กองการวิจัย, กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการสำรวจ - ประมวลค่าของเด็กวัยเริ่มเรียน ตอนที่ 1 บัญชีคำและความดีจากการสำรวจ, 2508.

² J.P. Guilford, Psychometric Methods (2nd ed. ; New York : Mc Graw - Hill, 1954), p. 342.

1. กัณฑ์ และความเข้าใจกัณฑ์
2. การรู้จักหาสิ่งที่ขาดหายไป
3. การรู้จักแยกความเหมือน
4. การรู้จักแยกความแตกต่าง
5. การเชื่อมโยงความคิด

แบบทดสอบภาคที่ 1 กัณฑ์และความเข้าใจกัณฑ์ แบบทดสอบตอนนี้มุ่งหมายที่จะวัดว่า เด็กรู้จักใช้สายตาในการแยกภาพ วัสดุ สิ่งของ หรือสิ่งมีชีวิต ที่แวดล้อมตัวเด็ก ใดหรือไม่ เด็กรู้จักคำกัณฑ์ต่าง ๆ และมีประสบการณ์อย่างน้อยเพียงใด แบบทดสอบในภาคนี้ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 34 ข้อ เป็นภาพทั้งหมด แต่ละข้อจะมี 4 ภาพ ข้อสอบตั้งแต่ข้อ 1 ถึง 26 เป็นการถามกัณฑ์ที่เป็นคำนาม ข้อ 27 ถึง 34 เป็นการถามเกี่ยวกับคำกริยา

แบบทดสอบภาคที่ 2 การรู้จักหาสิ่งที่ขาดหายไป แบบทดสอบภาคนี้มุ่งหมายที่จะให้เด็กรู้จักใช้คำสั่งเกณฑ์ส่วนที่หายไป และสังเกตส่วนที่นำมาต่อภาพให้สมบูรณ์ เพราะการอ่านของเด็กจะต้องรู้จักสังเกตคำต่าง ๆ ว่าประกอบด้วย ตัวอักษร สระ วรรณยุกต์ใดบ้าง เมื่อมีตัวอักษร หรือสระ วรรณยุกต์ใด ขาดหายไป เด็กก็สามารถสังเกตได้ แบบทดสอบในภาคนี้ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 12 ข้อ โดยค่านซ้ายมือในแบบทดสอบแต่ละข้อ เป็นภาพซึ่งมีส่วนต่าง ๆ ขาดหายไป 1 อย่าง ทางค่านขวามือ มีส่วนต่าง ๆ 4 อย่าง ให้เด็กเลือกมาต่อภาพให้สมบูรณ์เพียง 1 อย่าง

แบบทดสอบภาคที่ 3 การรู้จักแยกความเหมือน แบบทดสอบตอนนี้มุ่งหมายให้เด็กรู้จักสังเกตภาพที่เหมือนกัน เพราะการที่เด็กอ่านได้ออกนั้น จะต้องสังเกตความเหมือนกันของตัวอักษร หรือคำต่าง ๆ เพื่อจะบอกได้ว่า ตัวอักษรหรือคำที่เด็กอ่านนั้น จะเหมือนกับตัวอักษรหรือคำที่เคยอ่านมาแล้ว หรือเพิ่งอ่านตาไปใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กอ่านได้เร็วขึ้น แบบทดสอบในภาคนี้ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ข้อ 1 ถึง 20 เป็นการ

ให้สังเกตภาพที่เหมือนกับภาพตัวอย่าง ส่วนข้อ 21 ถึง 30 เป็นการให้สังเกตภาพที่ประเภทเดียวกับภาพตัวอย่าง โดยแต่ละข้อ มีภาพตัวอย่างอยู่คานซ้ายมือ 1 ภาพ และมีภาพคานขวามืออีก 4 ภาพ ให้เด็กเลือกเพียง 1 ภาพ

แบบทดสอบภาคที่ 4 การรู้จักแยกความแตกต่าง แบบทดสอบตอนนี้นำให้เด็กรู้จักสังเกตภาพที่แตกต่างไปจากภาพอื่น เพราะอักษรไทยบางตัวหรือคำบางคำ มีความคล้ายคลึงกันมาก เป็นต้นว่า ค ก, ผ พ, ม น, ด ฎ หรือ กบ บก, บวก บอก, กอด คอก ฯลฯ ดังนั้น การที่จะรู้ว่าตัวอักษรตัวใด หรือคำใด อ่านว่าอย่างไรนั้น เด็กจะต้องสามารถมองเห็นความแตกต่างของสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่รวมอยู่กับสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันได้ แบบทดสอบในภาคนี้ ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 48 ข้อ ข้อ 1 ถึง 33 ให้สังเกตภาพที่แตกต่างจากภาพอื่นในคานรูปร่างลักษณะ ข้อ 34 ถึง 48 ให้สังเกตภาพที่แตกต่างจากภาพอื่นในคานประเภท หรือประโยชน์ที่ใช้ โดยแต่ละข้อจะมีภาพให้สังเกต ข้อละ 4 ภาพ และให้เด็กเลือกเพียง 1 ภาพ

แบบทดสอบภาคที่ 5 การเชื่อมโยงความคิด แบบทดสอบตอนนี้นำให้เด็กจับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน เพราะการเรียนอ่าน เด็กจะต้องรู้จักเชื่อมโยงคำต่าง ๆ ที่ปรากฏในหน้าหนังสือ เข้ากับความหมายที่เป็นจริง เด็กจึงจะเข้าใจเรื่องที่อ่าน และได้รับความรู้ความเพลิดเพลินจากการอ่านอย่างแท้จริง ดังนั้น การเชื่อมโยงความคิดจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอ่าน แบบทดสอบในภาคนี้ ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 25 ข้อ โดยให้จับคู่ภาพสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้คู่กัน คานซ้ายมือเป็นภาพ 1 ภาพ ที่กำหนดให้เลือกคู่คานขวามือมี 4 ภาพ ให้เด็กเลือกภาพใดภาพหนึ่งที่ใช้คู่กับภาพที่กำหนดให้

รวมข้อสอบที่สร้างขึ้นทั้งหมด 149 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนข้อสอบในแต่ละภาค

แบบทดสอบ	จำนวนข้อ
1. คีพท์และความเข้าใจคีพท์	34
2. การรู้จักหาสิ่งที่ขาดหายไป	12
3. การรู้จักแยกความเหมือน	30
4. การรู้จักแยกความแตกต่าง	48
5. การเชื่อมโยงความคิด	25
รวม	149

การทดสอบสอง (Pre Test)

จุดประสงค์ของการทดลองสอบ เพื่อค้นหาขอบกพร่องของข้อสอบทั้งชุด โดยนำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ข้อสอบที่มีคุณภาพดี และยังสามารถประโยชน์ในการแก้ไขคำสั่งและวิธีดำเนินการทดสอบให้ได้ผลดีในการทดสอบจริง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองสอบ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ กรมสามัญศึกษา จำนวน 50 คน เป็นชาย 25 คน หญิง 25 คน อายุระหว่าง 3.5 - 5.5 ปี

วิธีดำเนินการสอบ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 25 คน และทำการทดสอบทีละกลุ่ม หมุนเวียนไปครั้งละ 1 ภาคของแบบทดสอบ กล่าวคือ นักเรียนกลุ่มแรกจะทำการทดสอบจากแบบทดสอบภาค 1 ก่อน เสร็จแล้วจึงให้กลุ่มที่ 2 ทำแบบทดสอบในภาค 1

บ้าง โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบภาคละ 30 ถึง 45 นาที ตามจำนวนมากน้อยของข้อสอบ และในวันหนึ่ง ๆ ทำการทดสอบได้เพียงภาคเดียว ในการสอบแต่ละครั้งผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการสอบ เป็นผู้ออกคำสั่งให้นักเรียนทำพร้อม ๆ กัน ที่โต๊ะ และมีผู้ช่วยอีก 1 คน คอยดูการตอบของนักเรียนให้ตรงกับข้อที่คำสั่งสอบ

การวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบ โดยข้อถูกให้ 1 คะแนน ข้อผิดให้ 0 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 149 คะแนน เสร็จแล้วรวมคะแนนของแต่ละคน
2. นำคะแนนของแต่ละคนมาวิเคราะห์ โดยเรียงคะแนนตามลำดับจากมากไปหาน้อย เพื่อวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) และวิเคราะห์ตัวเลือก (Choice Analysis) จัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิค 27 % ของจำนวนผู้ทดสอบ เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หาร้อยละของนักเรียนกลุ่มสูง (P_H) และกลุ่มต่ำ (P_L) ที่ตอบถูกแต่ละข้อ เพื่อหาระดับความยาก (p) กับอำนาจจำแนก (r)³ จากตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ ชุง - เต ฟาน (Chung - Teh Fan)⁴ โดยกำหนดระดับความยากและอำนาจจำแนกของข้อสอบที่ปรับปรุง ดังนี้

ระดับความยาก อยู่ระหว่าง 20 % ถึง 80 %
อำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป⁵

³ ขวาล แพทย์กุล, เทคนิคการวัดผล (พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุง; พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2504), หน้า 281 - 318.

⁴ Chung - Teh Fan, Item Analysis Table (New Jersey: Princeton, Education Testing Service, 1952).

⁵ ขวาล แพทย์กุล, เรื่องเดิม, หน้า 30.

3. นำผลจากการวิเคราะห์หำรายข้อไปจุกกราฟ หาคุนภาพของแบบทดสอบ ว่า ข้อใด เป็นข้อที่ใช้ได้ ข้อใดควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข หรือตัดทิ้ง โดยพิจารณาว่า ข้อสอบที่มีระดับความยากอยู่ระหว่าง 20 % ถึง 80 % เป็นข้อที่ใช้ได้ ข้อสอบที่มีระดับความยากไม่อยู่ระหว่าง 20 % ถึง 80 % และมีอำนาจจำแนกเกิน .20 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่ควรปรับปรุง ส่วนข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกต่ำกว่า .20 เป็นข้อสอบที่ตองตัดทิ้ง

4. การปรับปรุงแก้ไขข้อสอบ พิจารณาจากตัวเลือกและตัวลวงของข้อสอบ ทุกข้อ จากการวิเคราะห์ตัวเลือก (Choice Analysis) พิจารณาว่า ตัวลวงใดที่ไม่มีอำนาจจำแนก และง่ายหรือยากเกินไป ตองปรับปรุงแก้ไขใหม่ พร้อมกันนั้น ก็จัดลำดับข้อสอบเสียใหม่จากของง่ายไปหาขอยากของแบบทดสอบแต่ละภาค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้แก้ไขปรับปรุงข้อสอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปทดสอบ กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 100 คน โดยไปทำการทดสอบในเวลาเช้า เนื่องจากเด็กอนุบาลตองนอนในตอนบ่าย มีเวลาทดสอบประมาณวันละ 3 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบด้วยตนเอง ใช้วิธีทดสอบเป็นรายบุคคล โดยดำเนินการสอบตามลำดับชั้น ดังต่อไปนี้

1. จัดชวนนักเรียนสนทนา เพื่อสร้างบรรยากาศให้นักเรียนคุ้นเคยกับผู้ดำเนินการสอบ ซึ่งแจงวัตถุประสงค์ในการทดสอบ ชักจูงให้ทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถให้รวดเร็ว และถูกต้อง
2. แจกแบบทดสอบให้นักเรียน 1 ชุด พร้อมทั้งคืนสอ 1 แห่ง ผู้ดำเนินการสอบเขียนชื่อ นามสกุล เพศ อายุ ของนักเรียนที่หน้าปกแบบทดสอบ
3. ผู้ดำเนินการสอบออกคำสั่งให้นักเรียนขีดเส้นเฉียงทับบนภาพในข้อสอบที่ - ให้นักเรียนเลือกตอบ ทีละข้อ ตามลำดับที่ผู้ดำเนินการสอบออกคำสั่ง โดยให้นักเรียนทำข้อสอบทุกข้อ ไม่เว้นเลย

การวิเคราะห์แบบทดสอบ

1. นำคะแนนจากการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาข้อสอบที่มีคุณภาพดี โดยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีระดับความยากอยู่ระหว่าง 20 % ถึง 80 % และอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป เท่านั้น
2. ตรวจสอบให้คะแนนเฉพาะข้อสอบที่คัดเลือกไว้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อคำนวณความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน สูตรที่ 21 (Kuder Richardson Formula 21) ⁵

$$r_{el} = 1 - \frac{M(K - M)}{Ks^2}$$

r_{el}	คือ	ค่าความเชื่อถือได้
M	คือ	คะแนนเฉลี่ย
K	คือ	จำนวนข้อของข้อสอบทั้งหมด
s	คือ	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ⁶

⁵ สูตร Kuder Richardson Formula 21 เป็นสูตรที่เหมาะสมสำหรับคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง

⁶ วัน สังข์สะอาด, "วิธีคิดในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง" พัฒนาวิวัฒนาการ, (วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 24 - 29.